

Nr 28

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss fråga rörande prisregleringen på jordbrukets område jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 16 oktober 1964 dagtecknad proposition, nr 177, vilken hänvisats till jordbruksutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta ändringar i regleringsförfattningen rörande slaktdjursavgift i överensstämmelse med vad som angivits i propositionen.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1. I: 840 av herr *Jonasson m. fl.*, likalydande med II: 1037 av herr *Persson* i Heden *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 177 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhänga om skyndsam prövning av differentiering av slaktdjursavgifterna för svin i enlighet med vad i motionen har anförts;

2. II: 1042 av herrar *Elmwall* och *Hedin*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 177 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhänga

a) om skyndsam prövning, lämpligen genom jordbruksnämnden i samråd med jordbrukets organisationer, av frågan om en differentiering områdesvis av slaktdjursavgifterna för svin och nötkreatur samt i samband härmed jämväl av andra åtgärder, som kan eliminera eller begränsa exportöverskottet inom fläskproduktionen, allt enligt motionens syfte;

b) om en sådan tillämpning inom fodersädesregleringen på grundvalen av riksdagens beslut, att slaktdjursavgiftsmedel icke behöver tagas i anspråk till stöd för export av fodersäd; samt

c) om att slaktdjursavgift icke måtte uttagas för häst i nuvarande produktionsläge;

3. II: 1043 av herr *Magnusson* i Nennesholm *m. fl.*, i vilken motion hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 177 måtte avslå Kungl. Maj:ts hemställan om bemyndigande vad beträffar dels höjning av maximibeloppet för slaktdjursavgiften för nötkreatur, dels användning av slaktdjursavgiftsmedel till stöd för export av fodersäd.

Beträffande det närmare innehållet i förenämnda motioner får utskottet hänvisa till motionerna II: 1037, II: 1042 och II: 1043.

I propositionen lämnas redogörelse för en av statens jordbruksnämnd i förevarande spörsmål gjord framställning. I sin motivering för de föreslagna avgiftsförändringarna uttalar nämnden bl. a., att det inte synes uteslutet, att slaktdjursavgiftsmedel kan behöva användas till stöd åt fodersädsexporten. Nämnden upplyser, att nämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation sålunda överenskommit om att, för den händelse fodersädsexporten skulle bli av mycket stor omfattning, slaktdjursavgifter delvis bör få tas i anspråk för att finansiera en dylik export.

Departementschefen anför följande.

»Med hänsyn till vad jordbruksnämnden anfört anser jag att möjlighet bör föreligga att redan under innevarande regleringsår uppta högre slaktdjursavgifter för svin och nötkreatur. Jag förordar, att den övre gränsen för slaktdjursavgifterna bestäms till 40 kr. för svin, till 60 kr. för nötkreatur, som efter nedslaktningen väger minst 150 kg, samt till 40 kr. för nötkreatur med lägre vikt. I anslutning härtill bör avgiften vid utförsel av levande djur maximeras till 60 kr. för nötkreatur, som väger minst 300 kg, och till 40 kr. för andra nötkreatur och för svin. Kungl. Maj:t torde böra inhämta riksdagens bemyndigande att vidta härför erforderliga ändringar i förordningen den 3 juni 1955 (nr 284) angående slaktdjursavgift m. m.»

Utskottet. I förevarande proposition hemställer Kungl. Maj:t om bemyndigande att bestämma den i förordningen den 3 juni 1955 (nr 284) angående slaktdjursavgift m. m. angivna övre gränsen för slaktdjursavgifterna till 40 kr. för svin samt till 60 kr. för nötkreatur, som efter nedslaktningen väger minst 150 kg och till 40 kr. för nötkreatur med lägre vikt. I anslutning härtill begärs bemyndigande att maximera avgiften vid utförsel av levande djur till 60 kr. för nötkreatur, som väger minst 300 kg, och till 40 kr. för andra nötkreatur och för svin.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts i fråga om dels nödvändigheten att möjliggöra en ökad fläskexport och en nötköttsexport i erforderlig omfattning samt dels behovet att dämpa fläskproduktionen finner utskottet sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts framställning. Utskottet biträder sålunda inte det i motionen II: 1043 gjorda yrkandet om avslag å Kungl. Maj:ts förslag, såvitt avser slaktdjursavgiften för nötkreatur.

I propositionen uttalas att det inte synes uteslutet att slaktdjursavgiftsmedel kan behöva användas till stöd åt fodersädsexporten. Statens jordbruksnämnd och jordbrukets förhandlingsdelegation har träffat överenskommelse om att för den händelse fodersädsexporten skulle bli av mycket stor omfattning, slaktdjursavgifter delvis bör få tas i anspråk för att finansiera en dylik export. Vad sålunda anförts föranleder ingen erinran från utskottets sida. De i motionerna II: 1042 och II: 1043 framställda yrkandena i ämnet bör därför icke föranleda någon åtgärd. Icke heller finner utskottet

skäl biträda det i förstnämnda motion gjorda yrkandet rörande slaktdjursavgift för häst.

I anslutning till de i motionerna I: 840 och II: 1037 samt II: 1042 framställda yrkandena om prövning av frågan om en differentiering av slaktdjursavgifterna m. m. vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t den 8 december 1961 uppdrog åt jordbruksnämnden att, med beaktande av vad som anförts i jordbruksutskottets utlåtande 1961: 40, bl. a. utreda frågorna om stödet åt fläskproduktionen och fodersädsproduktionen samt sambandet mellan åtgärderna till stöd åt dessa produktionsgrenar. Ett av nämnden sedermera framfört förslag att överlämna föreliggande material i frågan till 1960 års jordbruksutredning underställdes i proposition 1964: 77 riksdagens prövning och föranledde därvid ingen erinran. Utskottet finner för sin del att de nu föreliggande utredningsyrkandena lämpligen bör upptas till förutsättningslös prövning i nyssnämnda sammanhang. Motionerna I: 840 och II: 1037 samt, såvitt avser förevarande spörsmål, II: 1042 bör därför överlämnas till 1960 års jordbruksutredning.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. med avslag å motionerna II: 1042 och II: 1043, båda motionerna såvitt nu är i fråga, lämna utan erinran vad i propositionen anförts rörande användningen i vissa fall av slaktdjursavgiftsmedel till stöd åt fodersädsexporten

II. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionen II: 1043, såvitt nu är i fråga, bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta ändringar i regleringsförfattningen rörande slaktdjursavgift i överensstämmelse med vad som angivits i propositionen

III. lämna motionen II: 1042, såvitt avser slaktdjursavgift för häst, utan åtgärd

IV. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att motionerna I: 840 och II: 1037 samt II: 1042, sistnämnda motion såvitt densamma avser utredning av frågan om differentiering av slaktdjursavgifter m. m., överlämnas till 1960 års jordbruksutredning.

Stockholm den 24 november 1964

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Carl Eskilsson, Mossberger, Hedström, Hermansson, Gunnar Petersson, Isacson* och Manne Olsson;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Lindström*, Östlund, fru Lindskog, herrar Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda*, Franzén, Eskilsson i Likenäsa, Rimås och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1) av herrar *Hjalmar Nilsson, Mossberger, Hedström, Manne Olsson* och *Lindström* samt fru *Lindskog* och herr *Eskilsson* i Likenäsa, vilka ansett att *dels* det stycke i utskottets utlåtande å s. 3, som börjar med orden »I anslutning» och slutar med orden »1960 års jordbruksutredning» bort ha följande lydelse:

»I anslutning till de i motionerna I: 840 och II: 1037 samt II: 1042 framställda yrkandena om prövning av frågan om en differentiering av slaktdjursavgifterna m. m. vill utskottet erinra om att i anslutning till Kungl. Maj:t proposition nr 182 vid 1961 års riksdag angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område väcktes ett flertal motioner med hemställan om en översyn och en differentiering av slaktdjursavgifterna. Med anledning av motionerna anförde utskottet i sitt utlåtande 1961: 40 bland annat följande:

»I motionerna II: 831, II: 833 och I: 702 har yrkats, att slaktdjursavgiften för svin måtte differentieras med hänsyn till bland annat producentkategori och svinproduktionens storlek. I motionerna I: 693 och II: 832 har hemställts om en regional differentiering av avgiften i huvudsaklig överensstämmelse med vad som för närvarande gäller i fråga om slaktdjursavgifterna för nötkreatur och häst. Vidare har i motionerna I: 701 och II: 839 yrkats på en snabb utredning om en hela landet omfattande, områdesvis verkande differentiering av avgiften med hänsyn till olika områdens över-skottsproduktion av slaktsvin. I sistnämnda motioner har också hemställts, bland annat, att importskyddet för fodersäd måtte avvägas efter behovet av att minska fläskproduktionen och bereda fodersädsproducenterna en skäligen ersättning för arbetet.

I anledning av vad som i nämnda motioner anförts och yrkats synes det utskottet önskvärt, att frågorna om stödet åt fläskproduktionen och fodersädsproduktionen samt om sambandet mellan åtgärderna till stöd åt dessa produktionsgrenar snarast närmare utredes. Utskottet vill därför föreslå, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att utredning av ifrågavarande spörsmål företages och att de förslag, vartill utredningen kan föranleda, snarast möjligt framläggas för riksdagen.»

Riksdagen biföll utskottets utlåtande och den 8 december 1961 uppdrog Kungl. Maj:t åt jordbruksnämnden att, med beaktande av vad som anförts i jordbruksutskottets utlåtande bl. a. utreda frågorna om stödet åt fläskproduktionen och fodersädsproduktionen samt sambandet mellan åtgärderna till stöd åt dessa produktionsgrenar. Ett av nämnden sedermera framfört förslag att överlämna föreliggande material i frågan till 1960 års jordbruksutredning underställdes i proposition 1964: 77 riksdagens prövning och föranledde därvid ingen erinran. Utskottet finner för sin del att då frågan sålunda är föremål för utredning och materialet överlämnats till 1960 års jordbruksutredning skäl icke föreligger att bifalla de nu gjorda motionsyrkandena om utredning»

dels ock utskottets hemställan under IV bort lyda sålunda:

»IV. att riksdagen må lämna motionerna I: 840 och II: 1037 samt II: 1042, sistnämnda motion såvitt densamma avser utredning av frågan om differentiering av slaktdjursavgifter m. m., utan åtgärd»;

2) av herr *Hedin* beträffande punkterna I. och III.;

3) av herr *Lage Svedberg* beträffande punkten II.